

Redacția, Administrația și
Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 22.
Scrisorile adresate nu se
primesc. Manuscrisurile nu se
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Budolf Mosse, Hansstein & Vogler
(Otto Maus), Heinrich Schalek, Alois
Hornig, M. Dukes, A. Oppelt, J. Dan-
neberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Profiliți inserțiunilor; oseriă
garmoniu pe o colină 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seriă 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL III

„Gazeta” este în ficcare zi.
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălătaț:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la tôte oficiile
postale din țintu și din afară
și la dđ. colector.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațune, piața mare
Nr. 22, etăgiul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună esemplară 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atătu abonamentele cătu și
inserțiunile suntu a se plăti
înainte.

Nr. 169.

Brașov, Sâmbătă 29 Iulie (10 August)

1889.

Brașov, 28 Iulie.

Mare pericol amenință pe Francesi, der nu din partea lui Boulanger, nici din partea Germaniei și Italiei ori a altui stat, ci din partea — Kulturegyletului.

De sigur, ca cetitorii „Gazetei” se voru minuna de acasta scire sensațională, ce li-o aducem. Der vorba e, ca Kulturegyletulu nu glumesc, cand ilu apuca caldurile.

Matadorii acestei reuniuni se ocupă acum in foile lor de scopurile cete „mar” ale Kulturegyletului și de mijlocele ce le mai trebuie pentru ajungerea acestor scopuri. Și chibzuind și calculand astfelu, ei au ajuns la un rezultat, care drept spunend, a facutu asupra nostra impresiunea, ca amenință pacea europeană.

Insusi organulu d-lui Tisza, faimosulu „Nemzet”, scriind un articol caldurosu in favorea Kulturegyletului din Ardealu, ajunge la urmatorulu „cutrieratoru” rezultat:

„Nu-i ertatu se ascundem inaintea nostra, ca scopurile ce ni le-amu pusu nu voru pute se aiba in adeveru succese mari — cari nu numai in partile de dincolo de Muntele Craiului aru fi decisive pentru vieta rasei maghiare, der chiar si asupra statului maghiaru aru influința in modu binefacetoru — decatu atunci, cand amu ave celu puțin încă de patru mii de ori atata capitalu decatu dispune ad reunione. Acasta imprejurare nu o putemu destulu de tare accentua și se atragemu atentiunea societati noastre.”

Reptilele kulturegyletiste ne „asigura”, ca Kulturegyletulu ardelenu ar ave deja unu fondu de o jumetate milionu,

Nu putemu lua nici o garantă pentru adevorul acestei afirmari, der admitemu ca „Nemzet” a avut in vedere acasta cifra, cand a disu ca Kulturegyletulu isi pote

ajunge tinta pe deplinu numai cu o avere de patru mii de ori asa de mare, care ar face nici mai multu nici mai putinu decatu doue miliarde, adeca tocmai cam catu e datoru statulu ungurescu pe o sută de ani inainte.

„Nemzet” insu cere acasta „mică” sumulita in timpu de dece ani, pentru ca se scape rassa maghiara de valachisare și se o si reconstruiesca in Ardelu.

Va intelege ori-cine, ca e cu neputinta se adune Kulturegyletulu doue miliarde dela societatea unguresca, cand a ingrijitu d-lu Tisza ca nici perulu din capu se nu mai fia alu ei, si inca se le adune in timpu de dece ani! Deci „Nemzet” de siguru ca numai se preface, cand isi da aerulu a apela la societatea unguresca.

Se gasise unu singuru omu intre kulturegyletisti, vestitul Farkas, celu cu loteria dela Timisoara, care affase cheia cum se se face miliardele, și si incepuse a pune temelia cu 5000 fl. pentru realizarea „marelor” scopuri kulturegyletiste. Der pre curend i-sa deochiatu planulu.

„Nemzet” insu trebuie ca scie ce scie, nu de geaba este organulu d-lui Tisza, care astadi portu globurile dualiste in spinare, si impreuna cu puternicul Bismarck „ține” in mana sortii pacii și ai resboiului.

E vorba de doue miliarde, de care rassa maghiara are lipsa urgenta pentru reconstruirea sa. De unde se le ia kulturegyletisti?

Bismarck trebuie ca i-a soptitu lui Tisza la ureche, ca miliardele numai din Francia se potu aduce. Atitudinea dusmanosa a d-lui Tisza fata cu Francezii in cestiunea espositiei, in legatura cu socotela kulturegyletista a lui „Nemzet” e de natura a destepta forte mari banueli. De aceea diceamu, ca mare pericolu amenința pe Francia.

Der gluma la o parte, Kulturegyletulu urmăresce scopuri nerealisabile. Dovada este si articolulu amintitu alu lui „Nemzet”. Se repetă mereu fabula despre brasca, care a vrutu se se umfle catu boulu, der a plesnitu.

DIN AFARĂ

Visita imperatului Vilhelm in Anglia.

„Times” vorbesce despre revista florei engleze și dice, ca ea va forma de siguru o parte din datele, pe temeilu carora se va face o ingrijita și acurata aprețiere a puterilor combatante, de carl aterna destinele lumii. Nu numai imperatulu, dice foia engleza, va examina acasta aprețiere in lumina privesitei dela Spithead (unde s'a tinutu revista), ci in fiacare capitala europeană, nu numai dovedei despre pregătirea de resboiu a Angliei i-se va da cuvenita ponderositate, ci și impresiunei, ce a facutu o acasta dovada asupra guvernului germanu. Ori-ce calculare politica cuprinde acasta ca factoru, ce contribuie la menținerea pacii lumii. Numirea Reginei ca seftu alu unui regimentu prusianu este unu incidentu, care arata strinsa amiciția dintre Anglia și Germania.

Visita imperatului rusu amanata.

Imperatulu germanu, dupa intorcearea sa in Germania și dupa ce va visita reprezentatia festiva dela Bayreutu, va face calatoria sa, de multe ori amanata, in provinciile renane, și anume la 23 Augustu va sosi in Metz, precum se comunica din acestu orașu. Tocmai pentru timpulu acesta se puse in perspectiva visita Tarului la Berlinu, der scirea oficiala din Metz despre sosirea imperatului Wilhelm acolo confirmă scirea data de „Neue Freie Presse”, ca visita imperatului rusu erași se va amana.

Societatea St. Sava din Belgrad.

„Corr. de l'Est” raportēza asupra organizarii „Societati St. Sava din Belgrad”, care pare a fi chemata se joce intr'o di unu rolu politicu insemnatu. Societatea, care numera deja peste 5000 de membri, s'a formatu inca sub guvernulu progresistu alu lui Garașanin, der

abia acum are se incepă o via activitate. Programulu oficialu alu societati conține ca punctu principalu promovarea dezvoltarii individualității nationale a poporatiunilor serbesce din Austro-Ungaria, Bosnia și Ertegovina, din Bulgaria și din Turcia, mai ales din Macedonia. In Belgradu se crede, ca silintele acestei reuniuni, in fruntea careia se afla profesorulu de universitate Dr. Nicolajevic, voru fi indreptate in prima linia pentru combaterea propagandei bulgare in Macedonia. Serbii din Austro-Ungaria, Bosnia și Ertegovina aru veni deci in a doua linia.

O proclamația a lui Boulanger.

Boulanger a adresatu către poporul francestu o lungă proclamația, in care raspunde la tôte punctele de acustia, ce se ridică contra lui. Boulanger invită pe poporu a fi numai elu singuru judecatoru. Tote acustările ridicate contra sa le declară Boulanger, intr'unu limbajiu forte viu, ca infame calumnii.

Alegerile pentru consiliile germano-franceze.

Ministru de interne francezu a comunicatu in consiliulu de ministri rezultatulu totalu alu alegerilor pentru reînnoirea consiliilor generale. Intre 1438 de consilieri generali se afla 949 republican și 489 conservatori. Republicanii se impartu in 689 moderati și 258 radicali. Conservatorii au castigatu 29 locuri, ce le-au perduto republicanii. Intre conservatorii suntu socotiți și cei 19 boulangisti.

Turburările din Creta.

Din Atena se telegrafēza, ca numeroze familii sosescu acolo in fia-care di din Creta. Doue vapore grecesci au adusu la 5 Augustu vr'o 1000 de fugari. In Atena și in Syra s'au formatu comitete pentru ajutorarea lor. Guvernulu grecescu a datu 100,000 franci comitetului din Atena pentru ajutorarea fugarilor, cari suntu provisoricu incuvarati in școle.

Noul rege alu Abisiniei.

In urma mortii regelui Ionu alu Abisiniei, intr'o lupta ce a avut'o cu insurgenti, regele Menelik din Soa s'a pus pe lucru, ca se supuna sieși Abisinia.

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Cultulu și miturile lui Apollo la Eleni. (Urmare.)

Fiindca cronologia naturala se bazeza pe observatiunea cursulu anualu alu soarelui și pe impartirea anuntata prin schimbarea anotimpurilor și a faselor lunei, deulu soarelui fu consideratu și ca dirigiatorulu timpului, și conformu acestui faptu, i-se atribuiuan tôte fenomenele. Acestea sunt: 1. Anulu, adeca, dupa Aratos, spatiulu de timpu, pe care ilu intrebuintēza soarele, pentru a termina drumulu seu celu mare, din care causa chiar la Homer a fostu numitu *λυκάβας* (drumulu luminei). 2. Anotimpulu, care din timpurile cele mai vechi se deosebia aci in doue, adeca *χειμα* (ierna) și *θερος* (vera), aci in patru: *χειμα* (ierna), *εαρ* (primavera), *θερος* (vera) și *ὁπάρα* (tōmna). 3. Partile lunei seu septemănile de cate 7—10 zile. 4. Ennaiteridele seu anii cei mari, adeca cicelle de 99 luni seu 8 ani, dupa alu caroru cursu luna și soarele pasian erași in același raportu.

Intrebuintarea acestora, dupa cum spunu miturile, este dela Cadmos.

Adoratiunea deului anului și alu lunilor se vede in usulu Daphnoforiilor tebanice, nisce serbatori ale lui *Apollo Ismeniculă*, pe cari le descrie Proclus. Cu ocaziunea acestei serbatori din Teba incoronau unu lemnu de maslinu cu ramuri de lauru și cu flori pestrițe. In vefulu acestui lemnu era ințepenitu unu globu de metalu, de care aterna unulu mai micu. Globulu celu mai micu se punea insu la mijloculu lemnului și o stemata (cunună) purpură le ținea legate. Capetulu de josu alu lemnului ilu infășurau cu unu *κροτόν*, adeca unu discu constătoru din inele, ce reprezenta diferitele fase ale lunei. Globulu de de-asupra reprezenta soarele, care se referia la *Apollo*, celu de desubtu reprezenta luna. Globurile cele mici adause designau constelațiunile și astrele, er stemata pe *ἐνεάσιος ὄραμος*.

Amu disu in rendulu alu doilea, ca dela cursulu soarelui aterna anotimpurile. Se vedem deci raporturile, ce le are *Apollo* in deosebi ca deu alu celor 3

anotimpuri: primaveri, veri și tōmnei. După vederea celor vechi puterea, soarelui ierna se arata paralizata, seu cu totulu dispărută, de aceea și diceau ei, ca ierna soarele petrece la Etiopeni. Prin urmare isi inchipuiau pe *Apollo* numai in cele 3 anotimpuri activu și lu celebru numai in aceste anotimpuri. In adeveru, tôte serbatorile cunoscute ale lui *Apollo* cadu numai in cele 8—9 luni calde. Plutarch spune despre Delphien, ca ei in cele 3 luni de ierna adorēza pe *Dionisos*, in celalaltu timpu insu pe *Apollo*.

Fiindca anotimpulu celu caldu se imparte in primaveră, veră și tōmnă și fiindca in fiacare din aceste periode soarele produce efecte forte diferite, bune seu rele, noi trebuie se deosebim serbatorile lui *Apollo* in serbatori de primaveră, veră și tōmnă.

Apollo ca deu alu primaveri.

Primavera arata și pentru Greci timpulu frumosu și seninu in opoziția cu ierna cea aspra și posomorita. Redseptarea primaveri a fostu conceputa miticu, ca o întorcea a lui *Apollo*, care

petrecu in departare, ca renascerea ace-luia și ca victoria sa asupra puterii demonice a iernei. Era usulu, ca totdeuna primavera, cand deulu se întorcea, se fia întempinat cu cantecele numite *ἔνοι κλητικοί*, prin cari ilu invitau, er tōmna, cand se departa, ilu petreceau cu *ἔνοι ἀποπερικτοί*. Omieni vorbeau despre *ἀποδημια* și *ἐπιδημια*-le lui *Apollo*. Acasta e a 7-a di a lunei Bissios, care e ziua infintării oracolului și a renascerii deului. Acasta serbatoru purta probabilu numele de Theophania, cu ocaziunea careia se canta unu peanu alu poetului Alceu, despre care ne da o notița retorulu Humerios. După Alceu Joe voesce a trimite pe tinerulu deu, nascutu pe unu caru de lebede, la Delphi, unde trebuia se anunte prin oraculu seu dreptatea și legea. Acesta insu mergea la Hiperboreeni, la cari se opria unu anu întregu și de unde era chematu de Delphien prin peane și coruri melodiōse. Atunci elu se întorse la Delphi pe unu caru trasu de lebede și anume in anotimpulu caldu, din care causa era salutatulu cu unu cantece de primaveră,

Deja mai multe triburi i-s'au supus. Într-o Abisinia, afară de provincia Tigre, a fost ocupată de trupele lui Menelik, care se va încorona în Septemvre. Menelik are intențiunea să ocupe provincia Tigre în Octomvre.

Nota Greciei

asupra situațiunei în insula Creta.

„Corresp. polit.“ află, că în 6 Augustu ambasadorul Greciei în Viena a comunicat ministrului nostru de externe nota guvernului grecesc în afacerea Cretei. Aceeași fișă publică următoarea analiză a notei grecesci:

În introducerea notei se constată, că mișcarea în insula Creta avuse mai întâi numai un caracter curat local și se basa mai cu seamă pe nise certe în sinul poporațiunei creștine. În urma acesta guvernul grecesc n'a avut nici o cauză de a se ocupa mai de aproape cu aparițiunile de pe insulă, s'a silit numai a împiedeca, ca nu cumva să iasă din văgășul lor local. De aceea guvernul elin a lucrat în contra curentelor celor simpatice pentru Creten și a împedecat sprijinirea elementelor neliniștite din Creta prin trimiterea de hrană și munițiuni din Grecia. Ba mai mult, organele guvernului din Atena au stăruit în modu împăciuitor și mijlocitor pe insula Creta, la cererea expresă și repetată a comisariului superior turcesc. Dér măsurile luate din partea Turciei pentru liniștirea poporațiunei cretene s'a dovedit ca neapte și au schimbat situațiunea așa, că partidele creștine, cari se combăteau mai înainte între olaltă, stau acuma unite față 'n față cu Mahomedanii. Guvernul grecesc nu face nici o obiecțiune Pôrtei, pentru că a trimis întărirea de trupe pe insulă, ceea ce recunoșce că a fost legal. *Autoritățile turcesc* au întrebunțat însă și intervalul câștigat prin tratări și liniștirea relativă ce s'a produs pe timpul duratei lor, spre a procedé cu arme întreaga poporațiune mahomedană din orașe. Deoarece conform experienței toate turburările sângerose pe insula Creta s'au petrecut în orașe, guvernul grecesc se vede necesitat, a atrage atențiunea puterilor europene asupra aceste stări de lucruri, căci, în casu când s'ar întâmpla vârsare de sânge pe insulă, elu, ca guvernul parlamentar ce este, pôte n'ar fi în stare a rezista unei mișcări populare în favoarea creștinilor creten. Guvernul grecesc doarece dimpotrivă, ca prin apelarea lui la puteri să delătoreze acele împrejurări, cari ar puté să facă neapărată o intervențiune a Greciei.

SCIRILE PILEI.

Archiducele Albrecht, la reîntorcearea sa spre Viena, a fost întâmpinat la Arad între alții și de Presânțitul Episcopu Ioan Meșianu.

Numiri în capitolul archid. de Alba-Iulia și Făgăraș. Can. cantoru Ioan M. Moldovanu e numit canonicu lectoru, can. custode Dr. Ioan Rațu e numit canonicu cantoru, can. școlaru Alex. Micu e numit canonicu custode, can. cancelaru Simonu Popu Mateiu e numit canonicu școlaru, preotulu și protop. Gavrilu Popu din Clușiu e numit canonicu cancelaru.

Comandantul Boemiei, Fzm. Philippovic, a murit în urma unui atacu de apoplexie.

Esamenu de licență. După cum i-se scrie din Anvers (Antwerpen) „Telegrafului Român“, tinerulu Nicolau Dima, fiulu d-lui profesor dela gimnasiulu nostru din Brașov, Panteleimonu Dima, a depus cu mare distincțiune, „grande distinction“, esamenulu de licență la academia comercială de acolo.

Felicităm pe tinerulu licențiat!

Schimbare de garnisonă. Din Făgăraș se scrie ca lucru hotărît, că, după plecarea batalionulu 28 de vânători, va merge în garnisonă acolo batalionulu 1-iu din regimentulu de infanteria.

Bistrița-Năsăud. Deunăzile se lăudau foile unguresc din Clușiu, că Bistrița devine totu mai „unguresc“. Acum vine rândulu Năsăudulu să devină totu mai „unguresc“, căci, după cum ne spune reptila, „mâna de Maghiari de acolo se silește în timpul din urmă multu pentru menținerea limbei maghiare și a conviețuirii; biblioteca casinei unguresc, întemeiate abia de doi ani, cuprinde de două luni o colecțiune de peste o sută volume și sala de cetit și bine vizitată. Nu de multu a fost o societate teatrală maghiară, care a datu reprezentațiuni și a fost bine cercetată de Maghiari, ba și dintre Români mulți au cercetat reprezentațiunile maghiare“. Acum rămâne, ca la anul să ne spună reptila, că Românii năsăuden și-au uitat limba remănescă și că nu mai jôcă decât ciardașu. Etă ce face amesteculu Românilor, unde nu le este locul!

Foc. În Sebeșu au suferit 10 economi din cauza foculu o pagubă de 1380 fi. Unu individ bănuț de a fi pus focu, a fost arestat.

A pătit'o Kulturegyletulă. Se știe, că „onorabilulu“ infocat sprijinitoru alu Kulturegyletului, șarlatanulu Farkas, a dăruit aceste reuini de maghiarisare 5000 fi. din banii câștigați la loteria prin înșelătoria. Judele de instrucțiune Vasary a dispus secestrarea sumei amintite. Kulturegyletulă a apelat prin avocatulu Deaky în contra secestrării sub cuvântu, că numai tribuualulu pôte ordona secestrarea. — Va să dăcă, Kulturegyletulă, care pretinde a propaga „cultura“ și „morală“, protesteză în contra secestrării unor bani câștigați prin înșelătoria și dăruit lui!

Artiști români decorați. Afară de artiștii români Mircea și Grigorescu, cari au fost decorați la expozițiunea din Parisu pentru opurele lor de pictură, a mai fost decorat și tinerulu pictor Constantin Pascali, ale căru opure au fost multu aprețiate.

Trenu accelerat pentru Brașov. Camera de comerț și industria din Brașov, avându în vedere introducerea tarifulu după zone și marea circulațiune, ce s'a ivit în urma acesta și care se speră, că va fi durabilă, a cerut dela ministrulu Baross, ca să introducă éraš trenulu accelerat, începându dela Brașov, și încă astfel, ca să fiă în legătură cu trenulu mixtu din România.

Colegialitate. În nr. 162 din săptămâna trecută „Tribuna“ din Sibiu ne impută, că amu reproduș unu articulu ai fôiei germane „Kreuzzeitung“, folosindu-ne de traducerea ei (a „Tribunei“), fără să o spunem și pe temeiulu acesta cutéză a trage la îndoială sêmțulu nostru de colegialitate. O procedere forte necolegială dela nisece pretinși colegi colegiali!

Ce ar fi de pildă decât „Kreuzzeitung“, de câte ori ia din „Neue freie Presse“ traduceri de articuli unguresc, ar dice: „Egyetértés“, „Pesti Naplo“, ori „Nemzet“ scrie după traducerea lui „Neue freie Presse“. Noi credem că în casulu acesta colegii dela „N. fr. Presse“ s'ar supăra, căci aru puté presupune, că colegii din Berlinu n'au destulă încredere în traducerea lor și de aceea arată isvorulu ei!

Unde s'a mai pomenit o asemenea procedură în ce privește împrumutarea articuluilor politici de di din mâna a doua și a treia? Ori nu cumva cei dela „Tribuna“ au câștigat monopolulu pentru traducerea articuluilor din „Kreuzzeitung“?

Absurditatea pretențiunei însă devine și mai mare, când însăși „Tribuna“ mărturisese, că noi amu reproduș unu articulu ei, ci articulu fôiei „Kreuzzeitung“ și nu în traducere verbală, ci în traducere prescurtată, și când își permite chiar a voi să ne prescrie cum să prescurtăm, ce să luăm și ce nu din „Kreuzzeitung“. Acosta trece ori-ce margine a colegialității!

Dér etă ce diou colegialii colegi dela „Tribuna“: „Ne folosim și noi câte odată de munca lor (adece a celor dela „Gazeta“) dér o spunem când ne folosim.“

A face unu colegu o observare justă și amicabilă pôte fi colegială, dér a-i face o imputare nejustă și a voi să-o întemeiez pe o minciună nu pôte fi niciodată colegială.

Déca colegialii colegi dela „Tribuna“ au o memoriă atât de slabă, atunci le vom veni în ajutoru, citându din numerii cei mai noi ai diarulu lor, în cari ei s'au folosit de munca noastră, fără a-o spune numai Nr. 88 alu „Tribunei“ din 1889 (în care au împrumutat dela noi unu articulu de sine stătător, nu traducere) și Nr. 117 alu „Tribunei“ din 1889. Mai amintim aici în general multe traduceri, ce le-a reproduș după noi „Tribuna“, precum discursuri, acte oficiale ș. a. apoi rubrica „Diverseloru“, din care permanent a împrumutat dela noi, ba și din rubrica „Șciriloru pilei“ a împrumutat dela noi șciru cu observările noastre cu totu, fără a-o spune.

„Tribuna“ s'a folosit totu mereu de munca noastră, mai alesu de vr'unu anu iucôce fără a-o spune, și colegialității noastre nu i-a trecut nici măcaru prin gându de a-i face vr'o imputare pentru acesta!

Așa înțelegem noi colegialitatea. Cum o înțelegu colegialii colegi dela „Tribuna“ au dovedit o până acuma cu prisos și față cu noi și față cu alții și o dovedesc din nou și cu ocaziunea acesta.

Atitudinea Slovacilor.

Foia națională slovacă „Narodnie Noviny“ din Turoțu-St.-Martinu scrie în fruntea sa unu articulu, care se referese la participarea Slovacilor din Ungaria de susu la viața politică. Precum se scrie, Slovacii din Ungaria de susu se află în pasivitate. „Narodnie Noviny“ declară acum în privința acesta următoarele:

„Când programulu nostru național a devenit în anii 1860 imposibil prin aceea, că activitatea noastră la alegerile dietale a rămas fără succes și conducătorilor noștri li-a părut chiar păgubitor, atunci am încetat a mai face politică activă; acesta retragere politică nu însemnă, ce-e dreptu, abdicare, dér își are și urmările ei stricăciose. Și nici nu va mai dura multu timp. Ne-am ocupat, nu-i vorbă, cu afaceri culturale, sociale și economice, și a fost acosta o bună lucrare pregătitoare. Dér se apropiă momentulu, în care Slovacii voru intra éraš în viața politică activă. În ce modu, prin ce faptă și pe ce basă, asta se va arăta în curându. Și sêmăntura noastră se cõe. Trebuie să rupem tăcerea și să facem unu pasu înainte. Noua activitate pe tărêmulu politicu însă nu va intrerupe continuitatea lucrării slovene a strămoșilor noștri; stégulu slovenu ilu voru apuca numai mâni prospete și puternice. Scriitorulu se re-

atât de omeni, câtu și de cântăreți înaripați: ca privighetori, rândunele, cicade și altele. Asemenea ilu cânta și Calimach în imnul sêu apollinicu „Intorcerea deului“, când veselie a sositu pe pământu.

O altă variantă a legendei despre călătoria deului este aceea, care spune, că petrecerea lui în regiunea depărtată este involuntară.

În acestu timpu Apollo își espiează triumfulu, ce l'a câștigat asupra monstrulu Python.

Libertatea lui în acestu timpu împedecată; elu ascultă, în locu de a comanda, și nu va reapăre în gloria sa divină, decât după unu timpu determinat. Avem deci și aci totu o expresiune mitică, ceea-ce nu va să dăcă alta, decât, că: în ce modu astrulu puternicu, care în căldura din timpul anulu a invinsu pe inimicii sêi și făcea să strălucescă maiestatea sa la privirile omenilor, mai târziu elu devine sclav; cum, înlănțuit în legăturile iernei, elu pierde forța sa, strălucirea sa, pălesce și adesea dispăre. În acestu timpu omenii își închipuiau, că elu este esilat după cum se

pare în Nordulu Greciei, de unde vinu ninsoarele și brumele. Regiunea, unde petrecea peste iernă, era cea hiperboreană, aceea, care se întinde dincolo de Boreas, deulu ernel și alu uraganelor, a căroru locuință se află pe piscurile munților Riphei, o regiune fabuloasă, pe care cei vechi înzadaru se încercau ca s'o fixeze undeva în vecinătatea Scitiei sêu pe țărmulu Danubiului. Sofocle vorbesce chiar despre o grădină străvechiă, ce o avea Apollo aici (Φοιβον παλαιός κήπος).

Diferiți scriitori laudă seninătatea ceriului, clima cea dulce, fertilitatea pământulu și fericirea locuitorilor aceste țări, consideră ca preoții și servitorii lui Joe. De aci se întorcea elu cu reinvierea primăverei la Delphi și la Delos, adus de lebede și de Grifonii, cari dispuțau Arimasporu aurulu. La Delphi sêrbătorea se numia Θεοφάνια și decurgea cu ospețe vesele.

Cu acesta reprezentațiune despre întorcerea lui Apollo primăvera, este aprôpe înrudită ideea născerii sale la acestu an-timpu. Omenii și închipuiau pe deulu verei născut la începutulu primăverei, pentru-că puterea sa însuflețitoare se re-

înnoiesce în fiă-care primăveră. După tradițiua delhică, Apollo se născu la 7 Bissios, care cădea la finea lui Martie și începutulu lui Aprilie, numită și Έλαφροβόλιον adică la ziua Theophaniilor. Din raportulu sêrbătorii născerii cu Epiphania (în tórcerea deului) lasă să se înțelegă, că născerea sa ca prima sa apariție și în tórcerea sa, în fiă-care anu din țera mitică a bucuriei, e ca o repetiție a primei epifanii.

Când se vorbesce cu privire la sêrbătorile dela Delos aci despre o născere a deului la 7-a Targelie, aci despre o sêrbătore epifanică la începutulu primăverei, acosta contradicere aparentă se lămuresce din acceptațiunea, că în timpurile mai vechi și la Delos ziua născerii cădea totodată cu întorcerea sa, primăvera.

Mitul despre născerea lui Apollo la Delos din imnul homericu și din Calimach l'am arătat deja mai înainte, aci ne mai rămâne a mai adăuga numai atăta, că o sêrbătore forte vechi, totu a născerii lui o aflăm la Ortigia și la Ephes, identică cu cea dela Delos, apoi la Tegyra, Amphigenia și Zoster în Atica.

E de observat, că cu sosirea primăverei nu se reînnoiesc numai pământulu, ci și marea se reînsoflesce, căci corăbiile, cari până atunci zăceau pe pământulu uscat, atunci éraš încep a pluti pe mare. Acosta împregiurare făcu ca Apollo să fiă adorat și de marinari, pescari și coloniști, cari cu ardore așteptau primăvera, spre a puté începe călătoriile lor, căci primăvera încetăză furtunile aspre și marea devine navigabilă. Cea mai întrebunțată numire în cultulu deului ca atare este Δελφίνιος. Numele „Delphinios“ se esplică forte bine din însemnarea, pe care o avea delfinulu pentru navigațiune.

Preller a adunat numele a numărôse localități, unde se afla cultulu lui Apollo. Naturalu, acestea se aflau pe țărmuri mării fără excepțiune și așa se esplică epitetele „Αππιος, Έπαππιος și Αππιαιος, cari se dau de cătră pescari și marinari lui Apollo Delphinios. În fine, fiind-că de obicei primăvera se faou călătoriile pe mare, aci aparțin și epitetele lui Apollo, ca deu alu emigrării și alu colonisării: Έπιβατηριος, Έμβάσιος și Έκβάσιος. (Va urma).

ge aci și vine la ivelă bărbatul lu-
lului și alu prosei, bărbatul luptei și
realismului, care esecută vechiul și
aratul programu slovenu. In acesta
Dumnezeu se ne ajute."

Prigonirea limbii române în comune.
De lângă Deșiu, luna lui Iulie 1889

Căldura cea mare din luna lui Cup-
zard a infierbentată creerii stăpânilor
șuatiunei, încâtă nu mai potă suferi
mentul română nici în administrația
comunală. Unu fermanu fișpănescu spune,
cum s'a pronunțatū fișpănescu cercu-
ci Deșiu, Vékony Ferencz, că nu este
permisū nici unui primaru comunalu a
mai funcționa fără cunoscința limbii
statului.

Dreptū aceea subordinatul și-a
și datū verdictulū sēu asupra 12 primaru
comunal, ca în terminū de două luni
și însușescă limba maghiară, la din
contra vorū fi destituiți.

In urma acestui atacū ilegalū și ten-
dențiosū, primarulū din comuna Șom-
cuta mică și-a datū demisiunea, sciindū
că nu va putē satisfice poruncei des-
potice.

Acum stăpănulū cercului ese în
comuna lipsită de primaru și cu unū
serū îngâmfatū și sumețū se exprimă
cătră reprezentanța comunală, cumcă
voinea neștrămutabilă a fișpanului este,
ca la oficiulū de primaru comunalū sē
nu se candideze decătū individū, care
vorbesce limba statului, *conditio sine qua
non*; „eră stare materială nu s'a mai
recere, ci pōte fi și proletaru, numai sē
scie unguresce. Apoi mai adauge, totū
cu acea aroganță, cumcă reprezentanța
nu mai are dreptū de a candida, căci
acela-lū privesce pe' dēnsulū, in urma
unui articulu de lege din 1886, adecă
autonomia comunală a devenitū tabula
rasa după „*sic volo sic iubeo*“.

Urmēză procedura absolutistico-con-
stituțională. Intrebândū stăpănulū decă
este în comună vr'unū individū, care sē
scie vorbi și scrie unguresce și neafân-
du-se nici unū Românū numai decătū
și-a pusū pe favoritulū sēu ca candidatū
și totodatū l'a și aclamatū și juratū ca
primaru, adecă pe unū *Jidano-Maghiarū*,
venitū de unū antū în comună ca aren-
datorū.

Acestea suntū faptele făimosului li-
beralismū maghiarū la cōda vēcului alū
19-lea. *Quousque tandem abutere patientia
nostra?* **Fabius.**

Correspondența „Gaz. Trans.“

Din marginea Cămpiei, Iuliu 1889.

Onorabilă Redacțiune! Scopulū ba-
lului din Betlénū, comitatulū Solnocū-
Dobēca, din punctū de vedere materialū
a fostū ajunsū. Venitulū brutto a fostū
peste 140 fl. v. a., precând spesele nu
facū nici jumătate din acēstă sumă. La
balū a participatū publicū numerosū și
alesū. Chiar costumulū nostru naționalū
a fostū reprezentatū prin câteva dōmne
și d-șōre. Diletanții românī din Betlénū
s'au produsū fōrte bine prin representa-
rea piesei: „*Petra din casă*.“ Auđimū, că
au fostū și ei premiați intr'unū modū
ce' incurajază, ca pe viitorū sē facă și
mai multū.

In decursulū pauzei, după 12 ore din
nopte, publiculū celū frumosū coadunā-
du-se la cină, a fostū salutatū prin o stră-
lucită.... absentă a d-lui președinte alū
balului, care a mersū acasă la cină.
S'a datū petrecerei unū timbru „romānū“
și „s'a ridicatū moralulū“ multū prin ju-
carea „clasicului jocū naționalū“....
„*csárdás*“-ulū.

Gratulāmū cărmaciului pentru acēstă
ispravă „romānescă!“

Unū Cămpēnū.

Dare de sēmă publică.

Deșiu, 7 Augustū 1889.

Pentru biserica, ce se va ridica în
Deșiu, cu încursū I. din locū, dela d-nii

intelligenți și poporenī: Gabrielū Manu
30 fl. Ioanū Wele 20 fl. Ilisie Moldo-
vanū 5 fl. Vasilie Bene 5 fl. Gavrilū
Cupșa 10 fl. Ioanū Mașcașanu 2 fl. Va-
silie Cămpeanū 1 fl. Dr. Gavrilū Triponū 4
fl. Petru Anca 5 fl. Teodorū Colceriu 10
fl. Vasilie Petrișorū 5 fl. Laurențiu Mi-
cheștū 2 fl. Teodorū Baieștū 5 fl. Maria
Petrovanū 2 fl. Cilea Cămpeanū 1 fl.
Onisie Popū 2 fl. George Giurcan 2 fl. Va-
silie Balmoșū 5 fl. Teodorū Filipū 1 fl.
Ioanū Cosma 2 fl. Nicolae Farcașū 1
fl. 50 cr. Florianū Hatoșū 4 fl. Vasilie
Hossu 5 fl. Dr. Teodorū Mihali 15 fl.
Teodorū Bodea 5 fl. Ș. Corpodeanū 5 fl.
Vasilie Popū 1 fl. Vasilie Ciatlaușū 2 fl.
Iacobū Moldovanū 2 fl. 50 cr. Vasilie
Ancea 1 fl. Teodorū Revnicū 5 fl. Teo-
dorū Ciontă 2 fl. O muere 50 cr., — prin
cassarulū Petru Mureșianū.

II. Din colecte esterne in urma a-
pelului; dela dlū Vasilie Popū, canonicū
in Gherla 2 fl. prin protop. I. Welle. —
Prin d-lū Titu Budulū, vicariulū Marm-
mației, trimișī prin adresa din 9 Iulie
1889 n-rul 92 dela d-sa 2 fl. Biserica din
S.-Șugatagū 1 fl. Grigorie Ivascu 1 fl.
Biserica din Brebu 1 fl. Vasilie Dorosū 25
cr. Ioanū Ivascu sen., parochū in Cracescū
1 fl. Biserica din Cracescū 1 fl. Biserica
din Dosescū 1 fl. Biserica din Vadu 1 fl.
V. Iodu 1 fl. Biserica din Barbescū 1 fl.
Petru Birlea, preotū in Barbescū 1 fl.
Biserica din Giulescū(?) Petru Salca, pre-
otū(?) Suma 14 fl. 25 cr.

Prin mijlocirea d-lui Dr. Aurel Mu-
reșianu din Brașovū dela comitetulū pa-
rochialū alū bisericei romāne ort. res.
dela S-tulū Nicolae din Brașovū, prin
dd. Vasilie Voina, președinte substitut. și
Arseniu Vlaicu, notarū, cunota din 19 Iulie
Nr. 135 din 1889 au sositū la adresa d-lui
Dr. Teodorū Mihali președintele comitetu-
lui de încassare 50 fl. Dela d. Dr. Ioanū Ne-
chita advocatū in Zelau n-au sositū in 6
Augustū a. c. 5 fl.

Pentru acste oferte marinimōse, ve-
nite la timpū, aducemū recunoscința pu-
blică tuturorū oferenților mai susū
scriși.*)

Dumnezeu sē le înlocuiescā însutitū
ceea ce au datū.

Reprezentanța bisericei rom. gr. cat.

Avisū.

P. T. domni, cari voescū sē parti-
cipe la adunarea generală a „Asociați-
unei Transilvane, pentru literatura și
cultura poporului romānū“, oare se va
ține la 27 Augustū a. c. st. n. in Făgă-
rașū, suntū rugați a se insinua la sub-
scriși celū multū până in 23 Au-
gustū a. c. st. n., spre a se putē lua
dispozițiunile necesare in privința in-
cuartirărei.

Spre încunjurarea eventualelorū ne-
ajunsurī se atrage atențiunea tuturorū
participanților, cari vorū călători pe li-
nia ferată, sē calculeze a ajunge cu tre-
nulū de diminețā in 26 și 27 Augustū
a. c. la gara Homorodului, care este in
depărtare de Făgărașū cam 48 km., căci
la din contră, sositindū cu trenulū de sēra,
încuartirarea va fi nōptea împreunată cu
greutăți.

Totodatā suntū rugați P. T. domni
participanți, cari voescū sē li se coman-
deze trāsuri dela Homorodū la Făgărașū,
sē avizeze pe subscriși.

Făgărașū, in 5 Augustū 1889.
Iuliu Danū, **Ioanū Floria,**
adm. protop. asesorū orfanalū.

Economia.

Recolta și vitele in Basarabia.

Din Basarbia ni-se scrie:

De multū nu s'a pomenitū aici o
secetă, ca in anulū acesta. Potū dice, că
dela Pascū înōce n'a plouat mai de locū.
Pământulū in urma acēsta a crepatū mai
de o palmă și acēstă secetă se estinde
și in sudulū Rusiei până la Odessa și
mai departe. Recolta a fostū in urma
acēsta fōrte slabă. Grānele, orđele, ove-
sele, sēcările suntū atacate. Dela dece

*) Raportāmū, că acuma se lucră la căr-
miđi, antăia sută de mi e gata, și acuma se
continuă la a 2-a sută de mi de cărămiđi pentru
clădirea bisericei.

spice nu potū sē găsesci douăzeci de bóbe.
Dér totū mai puteamū face ceva din
recoltă, decă nu venia o stropitură de
plōiă cam pe la amēđi, care a duratū
numai câte-va ore și a fostū caldă, așa
că îndată s'au pālittū tōte bucatele de
pe câmpū. Agricultorii din aceste părți
suntū desperați in urma acestei secete.

Economii de vite suferū asemenea
fōrte multū din cauza secetei. Oile n'au
lapte și suntū slabe, ér nutreți pentru
ele nu se găsesce. Orđulū, sēcara și
ovēsulū, care se dă oilorū ca nutreți, este
așa de micū, încătū nu se pōte secera nici
cosi, ci trebuie sē fiā smulsū din pāmēnt
cu mână. In timpulū de față prețulū
cașului dela oi este 20 copeci (cam 24
cr.) ocaua, pe când inainta cașulū celū
mai ordinarū se vindea ocaua cu 30 de
copeci. Vitele cornute, caii ca și oile
au ajunsū a fi fōrte ieftine și nu se mai
caută. Unū proprietarū a vëndutū oi din
cele mai alese cu 6 ruble pārechia, cari
anulū trecutū chiar s'au vëndutū cu 10
ruble pārechia.

*Din comitatulū Treiscaune (Három-
szék).*

Amū fostū publicatū asupra recoltei
și pōmelorū de acolo după foile ungu-
resci scirea, că recolta e fōrte slabă și
că pōme nu suntū de locū. Afīāmū acum
din isvorū sigurū, că recolta este mai
bună ca de mijlocū, ér pomii suntū in-
cārcați de pōme, mere, pere și prune,
nucī in abundanță. Se plāngū ómenii
numai din cauza urșilorū, cari s'au in-
multitū tare și prāpādescū la vite mai
in tōtă ziua.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.“

(Serviciulū biurolui de coresp. din Pesta.)

Cowes, 9 Augustū. La toastulū
ducelui de Cambridge, răspunse
impēratulū germanū că va menține
totdeuna tradițiunile de bună to-
vărășiā a ambelorū națiunī. La
prāndulū festivū alū clubului es-
cadrei yachturilorū toastā prințulū
de Wales pentru impēratulū ger-
manū dicēndū: Sperāmū că marea
armată germană, precum și flota
Britaniei vorū contribui la susți-
nerea păcii lumii. Impēratulū ger-
manū dișe: Germania posedo
armată corēspondētōre cerințelorū
sale; decă Anglia posedo o flotă
corēspondētōre cerințelorū sale,
acēsta se consideră de Europa ca
unū factorū importantū pentru
menținerea păcii.

Berlinū, 9 Augustū. Vorbirile
impēratului germanū și prințului
de Wales se aprețiēzā ca manifes-
tațiunī de fōrte mare însemnătate.
—Nota Greciei privitōre la Creța
produceo uimire și întēmpinā desā-
probare.

Parisū, 9 Augustū. Tribunalulū
de statū a începutū pertractarea
in contra lui Boulanger și a soți-
lorū lui. Procurorulū generalū și-a
începutū vorbirea de acușatiune,
care se continuă ađi.

Roma, 9 Augustū. Fostulū mi-
nistru-președinte Cairoli a muritū.

DIVERSE.

Unū trenū oprittū de omiđi. Unū trenū,
care trecea pe o branșe a liniei Cana-
dianū-Pacificū din America, in đilele din
urmă fū oprittū óre întregī de o cetă
imensă de omiđi cenușii, cari se îndesau
pe șini. Rōtele trenului călcāu omidele
cu sutele și cu miile; cu tōte acestea era
înzadarū. Lucrătorii, cari veniserā in
ajutorū, ca sē le gonēsca, aruncară nā-
sipū peste ele, însă fără succesū; după
aceea încercară sē le mătire cu ramuri
de arbori. Dér cēta se sporia mereu. In
fine a trenulū a trebuitū sē paseoe dis-
tanța de 25 chilometri abia in 10 ore.

Uitucī. Multe se vorbescū despre
uitucia ómenilorū învēțați, dér ca întregū
corpulū profesoralū alū unei univer-
sități sē sufero de slăbiciunea acēsta, nu

s'a mai pomenitū. Universitatēa rusă
din Odesa împlinia la 23 Iulie 25 de
ani de când esistă. Toți așteptau sē sē
serbeze in acea đi jubileulū de 25 ani.
Mare fū însă mirarea cetățenilorū și a
autorităților, când vēđurā, că acēstă đi
trece in tōtă liniștea. Cercetāndū cauza,
aflară, că și rectorulū și senatulū, cu unū
cuvēntū, toți profesorii universității uita-
serā cu totulū de jubileu!

Monumentū pentru 1870. In Wörth's a
desvēlittū la 6 Augustū monumentulū ri-
dicatū pentru Bavarezii căđuți in lupta
dela 6 Augustū 1870 cu Francezii. Din
Bavaria și din provinciile renane au fostū
de față vr'o 250 reuniunī de soldați ve-
terani. Vorbirea festivă a ținutū loc.
generalū Gropper din München. Mo-
numentulū e făcutū din pētrā și metalū,
de o frumșețā arhitectonică-plastică, care
a făcutū o adēncă impresiune asupra
celorū de față.

ULTIME SCIRI.

„Romānulū“, află că la con-
gresulū literarū din Parisū socie-
tatea internațională a alesū in
unanimitate ca președinte pe d.
V. Alecsandrescu-Ureche.

Grānele romāne au începutū
a se urca din nou. După cātū
aflā, „Romānulū“ mai multī comer-
cianți streini și mai cu sēmă ruși
au sositū in Iași și au începutū
a face mai multe cumpērături.

La 1 Septemvre se vorū pune
in vēndare la țeranī 31 moșii de
ale statului romānū, conformū le-
gei pentru îmbunătățirea stărei
țeranului.

Manevrele generale ale arma-
tei romāne s'au fixatū a se face
la 20 Septemvre pe corpuri de
armată, spune „Naționalulū“.

Rectificare. In foiletonulū de eri,
colōna I, rēndulū 2 de susū, in locū
de „tablă creată“ sē se citēsca: tablă
cerată.

Cursulū pieței Brașovū

din 9 Augustū st. n. 1889.

Bancnote romānesci	Cump.	9.46	Vēnd.	9.49
Argintū romānescū	-	9.43	-	9.46
Napoleon-d'orī	-	9.49	-	9.52
Lire turcesci	-	10.70	-	10.75
Imperiali	-	9.70	-	9.75
Galbinī	-	5.60	-	5.65
Scris. fonc. „Albina“ 6%	-	102.—	-	—
„ „ „ 5%	-	98.59	-	99.—
Ruble rusesci	-	122.50	-	123.50
Discontulū	-	6 1/2-8%	-	pe anū.

Cursulū la bursa de Viena

din 8 Augustū st. n. 1889.

Renta de aurū 4%	-	99.90
Renta de hārtiā 5%	-	94.80
Imprumutulū căilorū ferate ungare	-	—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	-	100.—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	-	—
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	-	112.60
Bonuri rurale ungare	-	104.80
Bonuri cu clasa de sortare	-	104.80
Bonuri rurale Banatū-Timișū	-	104.80
Bonuri cu cl. de sortare	-	104.80
Bonuri rurale transilvane	-	104.80
Bonuri croato-slavone	-	105.—
Despāgubirea pentru dijma de vinū ungurescū	-	99.75
Imprumutulū cu premiulū ungurescū	-	138.50
Losurile pentru regularea Tisei și Se- ghedinului	-	127.25
Renta de hārtiā austriacā	-	83.90
Renta de argintū austriacā	-	85.05
Renta de aurū austriacā	-	109.90
Losuri din 1860	-	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	-	908.—
Acțiunile băncei de creditū ungar.	-	319.25
Acțiunile băncei de creditū austr.	-	305.—
Galbenī impērātesci	-	5.69
Napoleon-d'orī	-	9.51 1/2
Mārci 100 imp. germane	-	53.50
Londra 10 Livressterlinge	-	119.—

Editorū și Redactorū responsabilū:
Dr. Aurel Mureșianu.

